

Velja v Ljubljani:

veliko leto . . . K 56—
pol leta . . . „ 28—
štiri leta . . . „ 14—
na mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

na veliko leto naprej K 60—
na pol leta „ „ 30—
za štiri leta „ „ 15—
na en mesec „ „ 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglas se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 30 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu številka 19. Telefon številka 300. Upravništvo je na Marijskem trgu številka 8. Telefon številka 44.

Izhaja vsak dan zjutraj. Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor depisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rekopisi se ne vračajo.

Veliki izgredi v Nemčiji. — Dokumenti italijanske sramote.

Novi napadi nemških tolp na Koroškem. — Plebiscit v zasedenem ozemlju.

Mirovna pogodba bo v soglasju s 14 Wilsonovimi točkami.

Konec madžarske komunistične vlade.

Pred viharjem?

Svetovna vojna je prebudila zavest množice. S svojimi nečutenimi žrtvami, ki jih je zahtevala od vseh in vsakogar brez izjeme, nasilnostmi, krivicami in tragiko, ki se je stopnjevala do nezasišanih mer, je povzročila ta kruta borba narodov, da so se ljudstva in vsi posamezniki teh brezimnih množic pričeli z vso intenzivnostjo pečati z najintimnejšimi zadevami politike, ki so hkrati njih najvitalnejše zadeve, motriti z velikim zanimanjem potek svetovnih dogodkov in samostojno in samozavestno ocenjevati njih zunanje uspehe. Zdi se, da se je kolo časa v teh petih letih premaknilo ne za deset — marveč za stoletja. Narodi, zasluženi, teptani in nepoznani svetovni javnosti, so pričeli govoriti; množice, ki so trpele in molčale štiri leta, so se jele gibati kakor razburkano morje. Z novimi viharji, z novimi neresljivi vprašanji je nasičeno ozračje sveta; nevzdržna napetost je fluid v njem. Dogodki se odigravajo z nepojmljivo brzino. Živ krst bi danes ne spoznal Rusije, ki jo je zrl pred leti v krutem sijaju carističnega veličanstva; rdeča sfinks, ki se dviga sredi ruskih step in stirmi z zagonetnimi očmi na zapad Evrope — je li to mar ono „kraljestvo božje na zemlji“, kot so ga sanjali veliki ruski duhovi Dostojevski, Tolstoj in drugi, je-li to ono svetovno poslanstvo svete Rusije, ki so ga nosili v svoji zavesti in proroško izpovedovali vsi njeni glasniki, je-li to njeno odrešenje vsem bednim in brezpravnim na svetu? Zdi se, da je zares postal boljševizem zadnja uteha vsem obupanim, poslednje zatočišče vsem, ki se čutijo poražene in na smrt obsojene. V nemškem ljudstvu

ili tiho in globoko, na Ogrskem se je dvignil proletarijat in podal ruskemu roko; že je segel ta nauk ruske ekstremne duše do naših jugoslovanskih meja. Oficijelna Italija igra nevarno igro s svojimi imperijalističnimi instinkti; pod navidez mirnim in enotnim površjem pa zeva globok razkroj in njena ognjena tla so razgibana kakor o vulkanskem potresu, ki preti. Na Angleškem se dviga četrti stan, vsa znamenja pričajo nepobitno o skrajni resnobi položaja.

V Parizu pa kujejo mir, hočejo vstvariti red in pravičnost. Počasi padajo drobtine z njih zelene mize, vse prepočasi temu gladnemu in bednemu človeštvu, ki hoče miru, reda in pravičnosti. Dobo štirih najtežjih let so čakala ljudstva tega dogodka, ko bo spregovoril narod z narodom, kakor so nam pripovedovali. Ali pa govori res narod z narodom? Je-li res Sonnino narod italijanski? Ne, zmagovalci govore s premaganci in mali narodi, se zdi, tvorijo pri mirovni konferenci samo dekorum. In dasi so zbrani danes v Parizu malone vse inteligence zastopanih narodov in njih kultur, vendar je očitno, da so vprašanja in naloge, ki obremenjujejo sedanost in zahtevajo rešitve za bodočnost, ako naj se na svetu vzpostavijo spet normalne razmere, pretežavne za ramena državnikov, ki odločajo. Vsekakor nezadovoljnosti z uspehi mirovne konference v globokih plasteh narodov in množice ni mogoče utajiti in vsa znamenja pričajo, da ta kruta vojna doba še ni zaključena v svojih zadnjih, morda najbolj tragičnih posledicah.

Umevno je, da mi Slovenci, ki nikoli nismo soustvarjali prisostvovali dogodkom svetovne politike,

sledimo pokretom izven meja z vsem zanimanjem, ki se osredotočuje zlasti v konferenci v Parizu. Saj tehtajo in pišejo tam našo sodbo, morda obsojbo. In kakor je nujno, da smo orjentirani o vsem, kar se vrši izven nas, pravtako ne smemo podcenjevati naših internih zadev, naše notranje politike, marveč i moramo posvečati isto pažnjo, kakor svetovni. Prešiniti nas mora zavest, da so vsi notranji pojavi, kulturna gibanja in struje v kakem narodu, za njegov notranji prosopek in razvoj iste važnosti kot zunanji dogodki. Danes, ko sprejema vso politiko množica sama v svoje roke in je težna diplomacija na najboljši poti, da izumre popolnoma, je politična vzgoja slehernega ljudstva neprecenljive važnosti, ker gine blesk izjemne osebnosti in je posamezni, demokratski individuum samo najneposrednejši izraz množice, se meri višina naroda po moralni kakovosti te množice. In ko čistimo svoj dom nacionalno, ne smemo pozabiti, da ga nam je očistiti tudi moralno.

Samo tako bomo stali, ako v resnici ta svetovna tragedija ni zaključena in plane val novih socijalnih borb preko Evrope. Samo tako bomo stali in obstali!

Jugoslavija.

Nova cenzura za časopise.

J LDU Split, 3. aprila. (DDU) Organizirani tipografski delavci v Hrvatski tiskarni, v kateri izhaja „Nova doba“, so odklonili, da bi stavili nek polemični članek, s katerim je „Nova doba“ odgovarjala na napade „Radničkih novin“. Uprava lista je prote-

stirala proti temu in ustavila za sedaj izdajanje lista. Izdala je izjavo v kateri pravi: Organizirani tipografski delavci si prilaščajo cenzuro in hočejo odločevati, kaj se sme v listu tiskati in kaj ne. Mi smo do sedaj v največji meri skušali ugoditi zahtevam delavcev, kar je splošno znano, toda novi cenzuri se nočemo in ne moremo pokoriti. Vsled tega je uprava Hrvatske tiskarne ustavila delo v tiskarni.

Pod italijanskim jarmom.

Preganjanje slovenskih obrtnikov v Gorici.

Pri Pred nedavnim časom javljeno gonjo proti slovenskim obrtnikom v Gorici nadaljujejo Italijani z vso brezobzirnostjo. V Raštelju so zaprli čevljarico delavnico Ivana Žigona. Delavnico je moral izprazniti tekem dveh ur pod nadzorstvom dveh karabinerjev. Žigon, ki je doma iz Orehoveci, je vodil svojo obrt v Gorici že 15 let. — Vsem slovenskim branjevkam na tržnici so odpovedali prestore, oziroma mize ter so morale tržnice nemudoma zapustiti. — Gostilničarka pri „Zvezdi“ Marija Komel je morala vsled naloga magistrata zapreti gostilno. Žena se je pa osebno pritožila pri generalu, ki je magistratov sklep razveljavil. Gospa Marušičeva, gostilna pri „Mazzinju“ je tudi prejela nalogo, da mora gostilno v 14 dneh zapreti. Dali so ji 14 dnevni odlog, toda le vsled tega, ker je imela v kleti precej vina. Njene prostore bo zasedel Lah. — Frandoličeva mesnica sta otvorila sedaj z magistratnim dovoljenjem 2 Fužana, Rudolf Simoniti in Angelo Grion.

VLADIMIR LEVSTIK.

62 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Tem slabše. Dajte si v glavo: Če vas kdaj vzamem, vas vzamem iz dolgega časa. Zato, ker sem sita vas vseh in mi je čisto vseeno, čigava bom; vi ali kdo drugi, zame ste vsi, kakor eden in vsi kot nobeden. Kdor me hoče imeti, je lahko cigan — brez skrbi! — samo da me ne dolgočasi; in z vami — oh, Bože, z vami bo dolgočas do smrti.«

»Hmhm,« se je vzpenčil Egon, »vem, kam to meri. Dolgočasim jaz, dolgočasi vas Košmelj, in vsi, brez izjeme — samo eden vas ne bi; tisti pa imara figo za vas in se rajši zabava z Nino, z Vido, z Alenko in bog ve s kom še... On ne utegne, le glejte ga!« To reki je pokazal z nosom na grofa, ki je baš oprezal mimo.

»In če bi bilo tako?« je zardela ona, s prezirnim bliskom iz velikih črnih oči. »Ne bom vas vpraševala, kdo mi sme biti povšeči!«

So lica, ki jih ogrne šele srd z dovršenim čarom lepote; pogled na Doro, kakršna je bila v tem hipu, je izpremenil Egonovo zlobo v pohlep.

»Škoda te je zanj,« je zamrmral z drhteče strastnim glasom. »Za človeka, ki je vsega dobrega in lepega sit... Ne zavri se, Dora, bodi moja! Vseeno ti je, ne miče te zakon; kakor je tvoja volja... Pa bodi moja tako — enkrat samkrat, Dora!«

»Ah!« je vzrojila, tresoč se od gneva, »zdaj kažeš kremplje? Tebi — za to! Dora Grabunčeva enkrat samkrat tvoja?«

»Dora, poslušaj...«

»Le čemu si pil, otrok? Jaz tvoja?« je zategnila z ledenim posmehom. »Ne boš! Njegova, da — prav zanalašč njegova, slišiš? Niti toliko te ne spoštujem, da bi me bilo sram pred teboj: najprej njegova, in potem bom še zmerom dobra zate, še vedno me boš vesel — mari ne? Pusti me, za nočjo si opravil!«

Hotela je iti, ali Egon jo je besno prijel za komolec ter ji zastavil pot.

»Pusti me!« je siknila. »Če ne, zakličem na pomoč.«

Toda klicati ni bilo treba. Košmelj se je bil odkrižal Fabine in krenil nazaj; prvi pogled na dvojico mu je zadostoval, da je srdito planil vmes ter izbočil sokolske prsi;

»Kaj se predrzneš, poba?«

Dora si je zatisnila ušesa in stekla stran; prestrigel jo je grof, kakor bi zrastle iz tal:

»Vendar vas najdem! Pojdiva, ubožica, pustiva te vaše razburiljive kavalirje.«

S čuvstvom globokega odrešenja se je oklenila njegove roke; tako domače in zaupno, brez vse svoje stare ošabnosti, kakor bi bil slišal njeno priznanje. Za hrbtom je izbruhnil krik in pljuskanje zaušnic. Škandal je bil strahovit: Košmelj in Egon sta se mikastila vpricho stoglavega gledavstva, dokler se ni iztegnila izza bližnjega paviljona roka Pre-

vidnosti, oborožena s sifonko, ter ohladila junašk krvi. Ta brez monoklja, oni brez ščipalnika, oba raztrgana, nobeden zmagovalce, sta jo popihala nasprotnika preklinjaje z bojišča, kjer je ležalo dvoje pohojenih slamniov med dvema šopoma izpuljenih las ter pričevalo o ljutosti borbe. Kdo je bil dobri duh, ki je zabranil hujše gorje, bi vedel povedati Drejče Rovana...

»Tudi vam je nesreča za petami,« je povzel grof, oziraje se preko rame. »Lehko si mislim, kako ste se zabavali med dvema hudournima oblakoma.«

»Tudi meni?« Dora mu je bistro pogledala v oči.

»Ah videla sem, kako so vas častili z desne in leve; ubožec, saj si mi zdi, kakor bi prihajali z natezalnice.«

»Hudo je; ušesa me bole od lepih besed in roke od predstavljanja. Vrajja reč, ta navada ljudi, da seznanijo po vsej sili, kadar so... dobre volje.«

»Čudim se vam, da še niste ušli,« je dejala ona, mereč ga izpod trepalnic. »Kadar vas gledam takole med njim, — že ves ta mesec — se zmerom vprašujem, zakaj ne pobegnete odtod... Ali vam ni strašno pri srcu med našimi ljudmi?«

»V tem hipu mi je prav narobe,« se je izmuznil grof, čuteč, da vrta Dora predaleč v njegove zadeve. Pustiva najine prijatelje — joj, najmanj sto sem jih pridobil danes! — kramljava; misliva si, da sva sama na svetu.

(Dalje.)

Surovosti italijanskih vojakov v Šempasu pri Gorici.

pi Na Jožefovo, dne 19. marca so se zbrali v Šempasu po maši kmetje pred cerkvijo in se, kakor je to običajno po naših krajih, pomenkovali o vsakdanjih stvareh. Mimo pride neki laški oficir in prične to skupino z bičem pretepati. Nato so cerkev preiskali in našli na obliki oltarskega kipa Matere božje malo slovensko kokardo. Iz jeze so italijanski vojaki raztrgali obleko raz kip in vse pometali po tleh ter župnika zaprli. Z njim je zaprtih tudi mnogo šempanskih kmetov.

Tako divja laški militarizem po naših krajih, pretepa brez vzroka z bičem naše mirne ljudi, oskrunja cerkve in podobe in vse to brez vsake kazni, brez vsake preiskovalne komisije, ki bi razkrinkala to divjanje in nečloveško obnašanje italijanskega vojaštva v trpečem ozemlju naše domovine. Pravica, kje si?

Jugoslovansko - italijanski spor.

Ljudsko glasovanje v zasedenem ozemlju?

ji „Večerni list“ javlja iz Zalegaloga 2. aprila: Ljudje, ki prihajajo iz zasedenega ozemlja, pripovedujejo, da je italijanska vlada po Goriškem in tudi v nekaterih krajih zasedene Kranjske ter v Trstu pričela z ljudskim glasovanjem o pripadnosti posameznih krajev. Dosedanji uspeh glasovanja je za Italijane vseskozi neugoden. Ljudstvo je v celoti glasovalo proti Italiji in so celo mnogi Italijani oddali svoje glasove za Jugoslavijo.

Naše severne meje.

Še vedno ne dajo miru. Quospue tandem?

n LDU poroča 3. aprila dopoldne iz uradnega vira: Nemci nadaljujejo streljanje s topništvo in strojnimi. Tako so streljali 2. t. m. ob 2. dopoldne iz Doba na našo posadko, ob pol 10. dopoldne na Galicijo, 10. zvečer in 3. t. m. ob 1. uri zjutraj na Mrzlo vodo pri Velikovcu. Na drugih frontah položaj neizpremenjen.

Mirovna konferenca.

Mirovna pogodba bo v soglasju z Wilsonovimi 14 točkami.

k LDU Berlin, 2. marca. (DKU) „Abend“ javlja iz Amsterdama: Kakor poročajo iz New Yorka, je izjavil Wilson odposlanstvu ameriškega kongresa, ki se mudi sedaj v Parizu, da bo mirovna pogodba vseskozi soglasala s 14 točkami njegovega programa.

Obnovite naročnino pravočasno, da se Vam pošiljanje lista ne ustavi!

Politični pregled.

p Dokumenti italijanske sramote. Ali bodo Italijani tudi to razširili po deželah entente? LDU Zagreb, 3. aprila. JDU poroča: Vlada je začela priobčevati dokumente, zgodovino denunciacij in konfidentovskih ovadb za avstro-ogrsko terozima. Današnji listi priobčujejo dva taka spisa, od katerih je eden izredne politične važnosti. Poročilo, ki ga je poslal bivši avstro-ogrski cesarski namestnik v Dalmaciji, grof Attems, ministrskemu predsedniku, notranjemu ministru in poveljstvu jugozepadne fronte, utemeljuje svoje Hrvatom sovražno in Italijanom prijazno stališče. Navaja celo vrsto dogodkov, ki naj dokažejo, kako so nastopali zadrski Italijani ves čas vojne in zlasti v času, ko se je jela udeleževati vojne tudi Italija, skozi in skozi lojalno in patrijotično, dočim je vladala v jugoslovanskih vrstah skrajna mrznja zoper monarhijo. Nato slika med drugim patrijotične manifestacije, ki so se vršile v Zadru, in navdušenje, ki je vladalo med italijanskimi prebivalci v dneh mobilizacije, v času, ko so prihajala poročila o zmagah avstro-ogrškega orožja. Ko so prišle prve vesti, je imel župan Ziliotto slavnostni nagovor z balkona občinske hiše. Nato poudarja Attems s posebno toplimi besedami, kako je župan Ziliotto, podpiran po nekaterih drugih občinskih svetnikih, z vnemo in s požrtvovalnostjo izvrševal navodila policijskih in vojaških oblasti. Ko je stopila v vrsto avstro-ogrskih sovražnikov tudi Italija — končuje Attems svoje poročilo — je poslalo zadrsko mesto zastopnikom kabinetne pisarno udanostno izjavo, v kateri zagotavlja, da stoji tudi v novi politični situaciji z vsemi močmi za cesarja in domovino. Cesar Franc Jožef je dal zato sporočiti mestu Zadru svojo najvišjo zahvalo.

p Novi ministri. Nekateri hrvaški in slovenski listi so poročali, da je bil imenovan za prehranjevalnega ministra Adolf Ribnikar. — Toda ta vest ni bila točna. Ministrstvo za prehrano je prevzel ministrski podpredsednik dr. Korošec, kakor smo mi javili že v torkovi številki.

p Starčevičanska politika. Bivši poverjenik za javno varnost v vladi Narodnega veča dr. Angjelinovič, ki je bil svoječasno glavni urednik starčevičanskega glasila in je še do zadnjega časa bil eden izmed odločilnih faktorjev v stranki, je izstopil iz starčevičanskega kluba. Svoj korak utemeljuje s tem, da ne more dalje sodelovati v nesmotrni in za državo škodljivi politiki, katero zastopajo starčevičanci v zadnjem času. V zagrebških političnih krogih se govori, da bo sledilo dr. Angjelinoviču še par drugih starčevičanskih politikov.

p Madžarske banke proti jugoslovanskemu prebivalstvu. Vlada je odtegnila privilegij nadaljnjega delovanja v ozemlju SHS svoječasno

od Madžarov ustavljeni zemaljski banki za Bosno in Hercegovino ter privilegirani komercialni in agrarni banki za Bosno in Hercegovino. Obe banki ste z madžarskim kapitalom na brezobziren način zlorabljale svoj privilegij v škodo jugoslovanskega prebivalstva.

Pokrajinske vesti.

kr Gledališko društvo na Jesenicah uprizori v soboto dne 5. t. m. ob 8. zvečer in v nedeljo, dne 6. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani pri „Jelenu“ na Savi tridejansko burko „Španska muha“. Otrokom tudi v spremstvu staršev vstop ni dovoljen.

kr Narodna Čitalnica v Kamniku priredi v nedeljo 6. t. m. v društveni dvorani ljudsko predstavo „Na Osojah“. Začetek ob četrť na štiri popoldne.

kr Slovenci v občinskem zastopništvu na Kočevskem. Kakor čujemo, izda vlada v kratkem naredbo, s katero pridejo tudi Slovenci v občinska zastopstva v manjšinskih vaseh na Kočevskem.

kr Dva volka, samec in samica, sta se pojavila pri Stalcarjih v kočevskem okraju. Raztrgala sta že par priklenjenih psov-čuvajev.

kr Novomeške novice. „Sokol“ priredi v soboto 5. t. m. in v nedeljo 6. t. m. narodno igro „Rokovnjači“. — Na poslopju tukajšnje gimnazije strajajo še vedno zlate črke „C. kr. gimnazija, K. K. Staatsgymnasium“. — Na Florjanskem trgu stoji že od novembra vojaški tovorni avtomobil in počasi razpada. Menda nimamo ravno preveč tega materijala na razpolago, da bi ga tako zanemarjali! — Novomeščani se še vedno radi poslužujejo tujih trgovcev in jim polnijo žepe. — Umrli je sodni nadsvetnik Julij Bučar. Pokojni je bil med ljudstvom zelo priljubljen.

kr Litija. G. Hinko Lebinger ml. bi bil pri svoji bistroumnosti lahko malo več Šerlok-Holmesa, da ne bi dolžil po krivici g. Fr. Pl. za dopisnika v „Jugoslaviji“.

kr Trbovljčanom v prevdar. Trbovljska občina je ena največjih občin na Slovenskem. Saj šteje skoraj do 20.000 duš. Pred vojsko se je večkrat pisalo po listih o potrebi nižje srednje šole v Trbovljah. Seve tekom vojske je vse utihnilo. No, danes, pol leta po prevratu pa bi bilo res na mestu, da voditelj občine resno vzamejo v pretres vprašanje, ni li že skrajni čas, da se ustanovi v tem kraju vsaj kaka nižja realka ali pa kaka druga šola, morda kaka rudarska srednja šola. Pogoji za procvit šole so dani. Stotine trboveljskih delavskih otrok ravnó v sedanjih časih ne more na celjsko gimnazijo, še manj pa kam drugam. Taka nižja srednja šola je naravnost življenska potreba trboveljskega prebivalstva. Može občinarji, zganite se že vendar enkrat!

kr Shod Narodno socijalne Zveze v Sevnici. Narodno socijalna Zveza ima v Sevnici jako močno po-

družnico, ki šteje že skoro 200 članov. Včlanjeni pa so vsi delavci tovarne za kopita. Koliko krivice se je delalo tem trpinom je znano, saj so sevniški dogodki najboljši dokaz. A tudi tovarnar jih je izkoriščal do skrajnosti. Niške plače, slaba aprovizacija, šikane nemških delovodij in še nešteto drugih krivic. Zato je NSZ odločno nastopila za izboljšanje položaja delavcev. — Osrednje vodstvo NSZ je zahtevalo od tovarnarja, da ugodí delavskim zahtevam. V nedeljo, dne 30. marca t. l. so se vršila pogajanja in je delavstvo zmagalo na celi črti. Že pred pogajanja so imeli delavci shod, kjer so ponovno stavili svoje zahteve. Na shodu sta poročala tovariša predsednik in tajnik Nar. Soc. Zveze iz Ljubljane. Na ta shod je prišel tudi soc. demokrat Tokan, ker na svojem shodu ni imel ljudi. Mož je prišel z namenom, da našim delavcem škoduje, ker je hotel solidarnost delavstva razbiti. Skušal je govoriti „velik političen“ govor. A zgodilo se mu je, da ni prišel sam iz dvorane. Mi obžalujemo, a odgovorni nismo, kar je iskal to je našel. Vedeti bi pač moral, da se pri mezdnih gibanjih ne trpi hujskačev. Lepi „prijatelji“ delavstva! Delavci pa že sedaj dobro vedo kje so njih pravi prijatelji. Zato so tudi delavci na popoldanskem shodu, kjer se je poročalo o uspehu pogajanj, glasno povedali, da je to zasluga in zmaga NSZ. Zato manj političnih govorov pa več resnega dela.

kr NSZ je imela v nedeljo 30. marca tudi v Kamniku, Domžalah in na Bledu dobro uspele shode.

kr Nemškutarenje v Celju. V št. 81 vašega lista beremo o nemškutarenju v naši armadi. Dopisnik piše popolno resnico. Če hodiš po celjskih ulicah, se na lastna ušesa lahko prepričaš, kako vojaštvo v spremstvu dam nemški blebete. Če greš pa na stari grad in zaviješ v tamošnjo gostilno, začuješ naenkrat hajlanje, nemško petje in godbo; in kdo so ti gostje: nemški burši, nemške frajle pomešani — čujte in strmite — z vojniki v jugoslovanski uniformi. To naj bodo branitelji naše Jugoslavije! Žalostna nam majka! Tu je treba železno metlo v roko vzeti in sicer takoj, da ne bode prepozno.

kr Fala ob Dravi. Pri naši elektrarni je nastavljen kot „Schichten-schreiber“, dunajski nemškonalionalni žid Rudolf Weigel, ki naše delavce šikanira in žali na vse mogoče načine. Saj je poverjeništvu za obrt in trgovino izdalo naredbo, da se morajo nastaviti pri vseh podjetjih v Jugoslaviji le domače pisarniške moči. — Ali za elektrarne v Fali ta naredba ne velja?

kr Iz kozjanskega okraja. — Pred nedavnim časom se je nekdo iz sevniškega okraja obregnil, ob načelnika okrajnega zastopa, — češ, on zanemarija ceste ter da se ne spominja več na obljube, katere je pri izvolitvi storil. — Naš namen ni, morebiti prizadetega vzeti v zaščito, a

B. Borko:

Maksim Gorkij.

(K petdesetletnici; rojen 26. III. 1869.)

Pred menoj leži njegova slika; pristen ruski tip, dolgolas, v ohlapni muški obleki, brezskrbno prekrizanih rok na fotelju. Običajna poza spodobnega človeka, ki pride k fotografu; miren, skoraj brezizrazen obraz, krotke oči, nagnenje k smehljaju, četudi ironičnemu. Bj. Björnson, ki sicer ni bil prijatelj lastnega portreta, se je dal slikati s pečinami v ozadju in z oblačnim skandinavskim nebom nad glavo. Tak je tudi v svojih spisih; soliden in idejnostalen kot pečine, hladen in oster kakor nebo na severu. Maksim Gorkij je Rus, t. j. človek, ki ljubi ekstreme, ki temperamentno filozofira, ustvarja tipe bosjakov, nihilistov in če hočete boljšečnikov, toda sicer je miren in blag, ljubi svoj boršč in kvas; je Oblomov, buržuj, sploh „harošij čelovjek“ v ruskem smislu.

Ne vemo, kako se današnja Rusija spominja Gorkijeve petdesetlet-

nice. On, ki je vedno obračal svojo skrčeno pest proti ruski inteligenciji, je prvo leto boljševiške revolucije nastopil odločno za obrambo kulturnih vrednot ruskega naroda. Njegovo stališče prodira boljbolj v široke sloje današnje Rusije. Teror bo požrl samega sebe in ostala bo zgolj borba za idejno resnico, ki vtisne tudi bodočim epoham pečat ruskega — slovanskega duha.

Maksim Gorkij ni veliki pisatelj, če ga primerjamo z Dostojevskim, Tolstojem in drugimi. V njem je več temperamenta kot artizma, več čuvstev nego misli. On, ki je izšel „iz dna“, ki se je dvignil iz nižin življenja na evropsko kulturno torišče, ni preživel v sebi tistega poloma, ki je sibirskemu jetniku Dostojevskemu odprl nov svet in ni pretrpel onih muk, s katerimi je Tolstoj spreminjal in oblikoval svojo dušo. Gorkijev talent ni našel lastnega izhodišča in se je gibal v nižjih stopnjah razvoja.

Že prvi spisi so našli priznanje čitateljev. Njegova vagabundska poza

je bila nekaj novega za nemirni ruski duh, ki se je že ugreznil v službeni evropsko-ruski literaturi: v realizmu, naturalizmu in kako so se že zvale sodobne struje. Gorkij je prišel „kot veter na jezero, da giblje vodo, ki bi se usmrđela“. Bosjaki, potepuhi, lopovi in drugi neprosto voljni in prostovoljni zavrženci človeške družbe so postali zanimivejši kot Turgenjevi idealisti in Tolstojevi moralni bolniki in rekonvalescenti. Rusija je ječala pod pritiskom carizma, birokratizma in socijalnih krivic in je vedno iskala nove ventile za svoje pasivne moči. Maksim Gorkij je filozofiral o taki neomejeni svobodi, ki zavrže vse spone in okove, vse ozire, vso odgovornost. Za to so ga razumeli. Schopenhauer pravi, da siabi ljudje obožujejo telesno moč. Močno, skrčeno pest Gorkijevih junakov je vzljubila pasivna, oblo-movska Rusija. Njen ideal je bil cigan Zobar („Makar Čudra“), ki ubije lepo ciganko Rado, samo da ji ne pokloni svoje nebrzdane svobode. To pojmovanje svobode ima tudi nekaj miselni

terain: široko južnorusko stepo z melankoličnimi obalami Črnega morja. V nekaterih manjših povestih je vedel Gorkij napeti struno prave, čiste, brezskrbne umetnosti. Tu je postal mehek in resnoben kakor Čehov. Ena najlepših, prava pesem v prozi je črtica „Šestindvajset in ena“ (1899). Njegovi romani in drame se ne dvigajo nad povprečnost, a so navzlic svoji nedovršenosti trajne vrednosti. Zlasti je omeniti socijalni roman „Mat“.

Tudi Gorkij je kot pisatelj prehodil v nekem smislu pot Razkolnikovega. Od egoizma močnih je dospel k altruizmu slabih. Od Nietzscheja k evangeliju, k mesijanstvu. V novejših spisih se zavzema za slabe, za zapuščene, žalostne. Kakor Arcybašev in drugi povprečni talenti doživlja svoje etično krizo. Kakor njegova Rusija, je prestal tudi Gorkij tragično skušnjo, ki bode njemu — boritelju za nov, lepši svet — odprla dragocene zaklade v duši.

čudimo se, da dopisnik, kateremu so tudi ceste v kozjanskem okraju znane, teh nič ne omeni. — Splošno je znano, s kakimi stroški in težavo je dandanes nasip na ceste spravljati, ker je pomanjkanje vprežne živine veliko. Zatorej se v tem oziru kozjanskemu okrajnemu zastopu ne predbaciva zanikernost. Da pa taisti mirno gleda, med Podsedro in Železnim dva popolnoma zamašena kanala, tako da ob deževju vsa voda namesto v kanal — deževju vsa voda namesto v kanal — na cesto bruhne in se cesta še bolj pokvari, ta malomarnost pa že presega vse meje. Tudi na večjih mestih blizu Koprivnice, bi se dalo z majhnimi stroški odpeljati vodo s ceste.

— Okrajni zastop zganil sel —

kr Vojnik. Ob prevratu si je prisvojil tukajšnji trgovec Kovačič državni telefon, ki je bil prej na hribu Dev. Marije. Postavil si ga je v svoji trgovini ter ga rabi večinoma v to, da vabi celjsko gospodo k sebi v goste, kjer potem kroka do belega dne. Na dan, ko je bil v Celju protestni shod zoper pohlepne Italijane, so se zatekli celjski nemškutarji v Vojnik, hajlali in prepevali velezdajalske pesmi. Tolažil jih je ter jim delal družbo tudi gospod gerent Kovačič. Kako dolgo bo še ta človek gerent, ki se pajdaši z našimi državnimi sovražniki?! — Telefon, ki je državna last, pa se mora takoj prestaviti na pošto, da bo dostopen vsem in ne samo samodržcu Kovačiču.

Veliki izgredi in plenjenja v Nemčiji.

Oplenjene trgovine, mrtvi, ranjeni.

Naun. 3. aprila. (Brezlično.) Plenjenja v Frankfurtu ob Meni, ki so bila v zvezi z ponedeljkovimi nemiri so bila zelo obsežna. Izropane niso bile samo trgovine z živili, temveč tudi številne trgovine s klobuki, oblekami, čevlji in orožjem. Tudi stanovanje nadžupana so oropali. Iz mestne prodajalne živil so prodajalci odnesli dvesto stotov masla, sto stotov masti in sedemdesetisoč jajc. V torek zjutraj je skušala množica v drugič napasti sod. posl. na Katonski c. ter zažgati akte, a je bila krvavo odbita. Kolikor je doslej znano, je bilo devet civilistov in štirji vojaki usmrčenih, trideset oseb težko in štiristo oseb lahko ranjenih. Večinska socialna demokracija, neodvisna socialna demokracija in špartakovska zveza razširjajo skupen oklic, v katerem pozivljajo k treznosti. V torek zjutraj so se pričeli novi izgredi in napadi na trgovine z živili in pekarijo. Boji so se vršili še popoldne.

LDU Naun. 3. aprila. (Brezlično.) V Stuttgartu je došlo v torek popoldne do povesnih bojov. Proti demokracijskemu sprevedu stavkajočih delavcev so nastopile vladne čete s strojnimi in oklopnimi avtomobili. Ker se demonstranti kljub ponovnim pozivom in slepim strelom niso umaknili, so čete ostro streljale na množico. Pri spopadu so bile tri osebe usmrčene in mnogo ranjenih. Končno so vladne čete razgnale demonstrante in napravile red. Stavkarsko vodstvo je proklamiralo generalno stavko za vso Württemberg. Zaradi tega je sklenilo vodstvo meščanstva v Stuttgartu, da proglasi protistavko tudi za vso Württemberg. Zagovorniki generalne stavke baje nočejo samo izpolnitve svojih zahtev, temveč tudi vreči Württemberg vladno in tako tudi narediti težkoče tudi državni vladi.

Prošnja in poziv za naše uboge ujetnike v Italiji.

Vojnega gorja še ni konec. Iz Italije prihajajo glasovi, kako grozno trpe naši rojaki-ujetniki. Prebivajo samo v šotorih in jim manjka vsega potrebnega, tako da umirajo trumoma. Koliko časa bo še ta njih sužnost trajala, se ne da reči. Ako ne pride vmes kaj posebnega, morda še dolgo. Tem siromakom je treba pomagati, kar je v naši moči. Ali jih hočemo puščati, da bodo od glada umirali, če je v naši moči, da jih tega obvarujemo? Za denar, pravijo tisti,

ki so iz Italije prišli, se tudi tam še vsega dobi. Ravno tega pa ubogi ujetniki nimajo.

V kratkem pojmeta dva gospoda s posredovanjem Rdečega križa ujetnike obiskat. Ali naj prideta praznih rok?

Prosimo in pozivljamo slovensko javnost, naj priskoči trpečim ujetnikom na pomoč.

Pozivljamo predvsem tiste, ki imajo svojce v ujetništvu: tem potom jim lahko pošljemo nekaj pomoči. Pozivljamo vse tiste, ki so imeli od vojne dobiček, da se odzovejo svojemu pozivu, primerno svojemu premoženju. Prosimo vsa dobra srca, naj po svoji moči prispevajo k blagemu namenu.

Hitra pomoč je tukaj potrebna! Sprejme se v ta namen denar, cigarete ali kake druge malenkosti, tudi dobre knjige. Vsi ti darovi naj se oddajajo ali pošiljajo Dobrodelni pisarni v Ljubljani.

Društvo „Dobrodelnost“.

Razglas glede svobodne trgovine v notranjosti kraljestva SHS.

Da se odstranijo vsa nesporazumljenja, ki vladajo med občinstvom glede svobodne trgovine v notranjosti kraljestva SHS., je odločil ministrski svet v svoji seji dne 18. marca 1919 št. 3886 na predlog ministra za trgovino in industrijo naslednje:

1. V kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev je trgovina v notranjem prometu popolnoma prosta;

2. izvzeti so samo monopolisirani in pa oni predmeti, ki o njih ministrski svet to posebej določi. To so za sedaj: sol, petrolej, mineralna olja, vžgalice, sladkor, tobak in cigaretni papir;

3. biagovni promet med posameznimi pokrajinami je popolnoma prost in mu pokrajinske vlade ne smejo delati nobenih ovir in zaprek;

4. vse dosedanje centrale, preostale po bivši avstro-madžarski upravi, omejitve, kontingentiranja, razpolaganja z blagom ali fiskalne obremenitve, izdane od pokrajinskih uprav, odpadejo;

5. osebno pravo trgovanja je urejeno s posebnimi zakoni posameznih pokrajin, dokler se ti zakoni ne izenačijo;

6. izvoz blaga preko demarkacijske črte in v nevtralne države regulira do sklenitve miru v interesu celokupnosti centralna oblast in sicer po pravilih, ki veljajo za centralno upravo za promet pri ministrstvu za trgovino in industrijo, izvoz v neprijateljske države pa je vezan na odobnilo ministrskega sveta.

Dnevne vesti.

dn Koncert „Ljublj. Zvona“ se začne šele ob osmih zvečer in ne ob pol osmih.

dn Imenovanje. Za rednega profesorja na slovenski stolici zagrebškega vseučilišča je imenovan prof. dr. Fran Ilešič.

dn Odlikovanje. Slovenski umetnici, ga. Pavla Lovšetova in gđ. Dana Koblerjeva sta bili po krasno uspelem koncertu v Belgradu, odlikovani od našega prestolonaslednika z redom sv. Save.

dn Ostanje še naprej med nami. Kakor čujemo, ostane, v veselje vseh ljubljanskih prebivalcev, katerih simpatije si je pridobil 26. pehotni polk, še naprej v Ljubljani.

dn Kje je to? Neko podjetje se poslužuje sledeče firme: Central Verkaufs-Bureau der Rosshaar Sieböhden Fabriken in Strassische bei Krainburg in Krain. Če ve kdo, kje je to — strašilo, naj nam naznani!

dn Razvoju slovenskih šol na naši severni meji posveča ljubljanska vlada premalo pozornosti. To gre vse po polzevo. Za izgled bi ji lahko služil dr. Janžekovič, ki je po stavki nemških poštarjev na slovenskem Štajerskem tekom borih 14 dni spravil ves poštni promet v red. Okoli 400

slovenskih uslužbencev je menda bilo takrat v par dneh na novo nastavljenih. To imenujemo energično delo!

dn Slovenski odvetniki — na Koroško. Pred prevratom sta bila na Koroškem 2 slovenska odvetnika (v Celovcu). Sedaj menda tam ni več nobenega. Niti enega slov. odvetnika pa ni v celem Koroškem ozemlju, ki je zasedeno po naših četah. Niti v lepem in obljudenem Velikovcu ni nobenega. Zato pa jih je vedno več po Ljubljani, Celju, Novem mestu in Mariboru, kjer jih je že itak dovolj in bi ljudstvo prav lahko izhajalo s prejšnjimi. Slovenski Korošci, v našem ozemlju pa bi nujno potrebovali nekaj mladih odvetnikov, ki bi imeli voljo, delovati na narodnem in gospodarskem polju. Ne bi bilo napačno, ako bi se poverjeništvu za pravosodje zanimalo in posredovalo, da se zlasti mlajši odvetniki, v prvi vrsti koroški rojaki spomnijo, da tam našem Korotanu primanjkuje odločnih, neodvisnih narodnih delavcev.

dn Uradnike begunce iz Trsta, ki imajo še svoje družine oziroma pohištvo v Trstu in jim je na tem ležeče, da se njihove družine čimprej preselijo v Ljubljano, si dovoljujem povabiti na pogovor v petek 4. t. m. ob 8 uri zvečer v mali sobi Narodne kavarne. Dr. Maričič.

dn Mezдно gibanje. Ljubljanski pečarski pomočniki so v mezdnem gibanju. Delavci te stroke, naj ne potujejo v Ljubljano, dokler ni gibanje končano.

dn Odpravnina invalidom. Vojjaški intendantci za Slovenijo v Ljubljani dohajajo prošnje invalidov za enkratno odpravnino namesto vsakomesečne pokojnine. Intendantca pa za enkrat tem prošnjam ne more ugoditi, dokler ne izide tozadevna naredba iz Belgrada. Končna odločitev glede odpravnine kakor tudi pogoji bo pravočasno objavljena v časopisih.

dn Neupravičeno trgovanje in veriženje. V zadnjem času je doseglo zakotno trgovanje, prekupčevanje in s tem združeno veriženje in draženje raznega blaga, zlasti tistega, ki prihaja k nam preko demarkacijske črte, tak obseg, da postoja že občutno zlo v moralnem in gospodarskem oziru. Zlasti nepoklicani delomrzniki elementi, celo mladina in ženske, so se posvetili temu dobičkonosnemu poslu, ki mu je edini namen na lahek in nepravilen način doseči velike dobičke, ki ostanejo državi skriti in obdačenju nedosežni ter pospešujejo samo zapravljenost in lakkomišljenost te vrste ljudi. V enaki meri pa je občutno oškodovano tudi kupujoče občinstvo, zlasti ubožnejši sloji, ker gre blago skozi dolgo vrsto verižnih trgovcev in doseže nesorazmerno visoke cene, predno pride v roke konsumentu. Da se odpomore temu zlu, je dala vlada podrejenim oblastim strog ukaz, da zasledujejo to zakotno, od neupravičencev izvrševano trgovino, strogo kaznujejo prestopke obrtnega reda in v vsakem slučaju veriženja in draženja blaga zaplenijo.

dn 6000 dinarjev odškodnine odvetnikom. Toliko baje namerava centralna vlada nakloniti tistim odvetnikom, ki so bili pri vojaki in so vsled tega trpeli škodo. V eni prejšnjih števil se je omenilo, da bi prej kazalo, nakloniti tako odškodnino odvetniškim kandidatom, ki so baje prav beraško plačani. Prvo kakor tudi drugo je neutemeljeno. Da, naravnost javen škandal bi bil, če bi se odvetnikom plačalo kakršnožekoli odškodnino. Potem bi pač imeli še boljše pravico do odškodnine bivši vojaki — delavci, obrtniki in zasebni uradniki, ki jih je tudi vojska gospodarsko uničila. Tako razmetavanje denarja bi vodilo v prepad. Odvetniki si bodo že sami opomogli in prav tako tudi odvetniški kandidati. Ako jim odvetniki preslabo plačujejo, so si temu sami krivi, ker niso organizirani. Pač pa bi bilo umestno da določi vlada odvetniškim kandidatom plačo za čas njihove sodnijske prakse. Kajti moderne države nevedno je, ako zahteva, da ji naj možakademik s svojimi 25 do 30 leti kar leto dni zastoj dela. Odvet-

niški kandidati morejo namreč 1 leto služiti tudi pri sodišču, sicer ne smejo k izpitu. Za ta čas pa ne dobe nič vinarja plače. Na ta način se zapira vsem, ki nimajo znatnega premoženja, odvetniška karijera. Danes je na Slovenskem že mnogo odvetniških kandidatov, ki ne morejo k izpitu, ker te enoletne prakse nimajo. Te pa delati ne morejo, ker nimajo, da bi leto dni živeli ob svojem. In tako se izgublja mnogo duševnih moči v škodo celokupnosti. Da, tu je odpomoč s strani vlade res nujno potrebna.

dn Našim kavarnam in gostilnam bi služilo le v ugled in v čast bi jim šteli, ako bi gostom nudile nekaj več in nekaj boljšega čtiva. To velja v prvi vrsti v naših mestih, kjer zmorejo kavarne kvečjemu par ljubljanskih dnevnikov. Ljubljanske kavarne bi naj prednjačile in nudile tudi koroške, štajerske (zlasti mariborske) liste. Niti slovenskih niti srbohrvaških revij in ilustrovanih listov ne dobiš zlepa v prvovrstnih ljubljanskih kavarnah! Pač se že povsod šopirijo razni malovredni nemški listi. Reforme treba!

dn Tobak se bo podražil za 50%.

dn Nebogljenca deca. V Elizabetni otroški bolnici je precejšnje število dojenčkov, eden večji revček kot drugi. Usmiljenke bi jih na spomlad rade pejjale na solnce in na svež zrak. Pa nimajo niti enega otroškega vozička. Ko bi naše matere videle te nebo-gljence, gotovo bi ta ali ona rada podarila otroški voziček, ki ga več ne rabi in ki brezkoristen stoji v kotu. Treba je samo po dopisnici sporočiti naslov na društvo „Dobrodelnost“, pa pride odposlanka otroške bolnice po voziček.

dn V vlakcu se je pozabilo dne 22. marca 1919 na progi Maribor—Ljubljana, zavoj ženskega perila s črkama A. R. — Naslov zgubiteljce se poizve v upravništvu. Blage vam dobro nagradim. Perilo je od uboge Nemke.

Društvene vesti.

dr Zveza škontistov ima sestanek v nedeljo, 6. aprila ob 0 uri popoldne pri „Novem svetu“. Kolegi, katerim so plače povišane, se prosijo naj prineso vse podatke s seboj.

dr Osrednje društvo natakarjev, hotelskih, gostilniških in kavarniških uslužbencev za Slovenijo, podružnica v Ljubljani, ima svoj mesečni shod v petek, 4. aprila ob 11 uri zvečer v kavarni Central.

dr Podpora in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani ima svoj sestanek v nedeljo, dne 6. aprila, ob 4 uri pop., Sv. Jakoba trg št. 8. Pristopijo lahko k društvu tov. poduradniki in uradni sluge, ki so stalno ali provizorično nameščeni.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

Vsak dan ob pol 8. zvečer:
4. aprila „Nelly Rozier“, za 44. A abon.
5. aprila, dijaška predstava, ob pol 8. uri pop., „Straho. i“, izven abonementa.
6. aprila „Španska muha“, za 45 C ab.
7. aprila, „Nelly Rozier“, za 44 B abon.
8. „Veriga“, za 43 C abonement.
9. aprila, „Španska muha“, za A 45 ab.
10. aprila, „Veriga“, za A 43 abonement.

Operno gledališče.

4. aprila, ostane gledališče zaprto.
5. aprila, „Mamzell Nitouche“, izven ab.
6. aprila, „Slovaška princeska“, izv. ab.
7. aprila, ostane gledališče zaprto.
8. aprila, ostane gledališče zaprto.
9. aprila, „Pagliacci in ugrabljena Evelina“, za B 46 abonement.
10. aprila, „Pagliacci in ugrabljena Evelina“, za C 46 abonement.

Flužgarjeva „Veriga“.

F. S. Flužgar je v slovenski literaturi ustvaril posebne vrste dramo, iz katere se lahko razvije pristna slovenska dramatika, ki bo v popolnem soglasju z vsemi zakoni moderne narodne drame. Flužgar je živel do zadnjega časa med kmeti, doživel med njimi vse, kar blaži in vznemirja mirno kmečko življenje. Pisatelj pozna dobre in slabe strani kmečkega ljudstva, o čemur pričajo vsa njegova dosedanja dela. Poleg Meška, čegar igrokazi so bolj notranjega značaja, je Flužgar edini slovenski ljudski dramatik, ki je dosegel na odru uspeh, kakoršen je sploh mogoč z narodnimi dramami.

Sovrašтво med sosedi je na kmetih največje zlo, ki rodi vedno slabe posledice. Trma našega gorenjskega kmeta je pa sploh značilna za vse njegovo življenje. In ta trma je gonilna sila Finžgarjeve „Verige.“ Kmet Marko najde zarjavelo verigo soseda Mejača pod svojim kozolcem. Spozna jo za svojo last, kar pove Mejaču na način, ki je v navadi med sosedi, ki takorekoč že po naravi iščejo nepotrebnih dokazov za svoje dobro medsebojno razmerje: če tudi si kriv, naj bo pozabljeno, samo da ostane mir med nami! Volja je dobra, toda mesto moči zmaga trma. Soseda se spreta in njuno sovrašтво je tem večje, čim pristranejši je ljubavno razmerje med Markovo hčerjo Micko in Mejačevim sinom Janezom. Bajtar Drnolec podpihuje jezó in sovrašтво. Markov oče Primož in sosed Tomažin ne zmoreta ničesar s svojimi opoviní. Sodnijska pravda poveča sovrašтво do vrhunca. Micka in Janez izgubita upanje, da bi se kdaj združila v zakonu, zlasti še, ker hoče Marko „prodati“ svojo hčer hribovcu Boltežarju. Micka, ki ljubi Janeza, zapusti očetovo hišo in gre služiti. Miru ni več nikjer. Stari oče Primož, ki je skoraj obupal nad tem sovraštvom, sklene vreči verigo, ki je povzročila vse gorje, v bližnjo krnico, toda starček omahne ob tolmunu in utone. Njegova tragična smrt pomiri soseda, ki skesana sežeta v roke. Tudi Micka in Janez sta oproščena sovražne verige.

Pisatelj sam imenuje svoje delo ljudsko zgodbo v treh dejanjih. Igra je vzeta iz življenja in kot taka vpliva ugodno na gledalce, ki iščejo predvsem zabave in sceničnih dogodkov. Umetniška drama pa „Veriga“ ni, čeprav jo je spisal Finžgar. Posamezne osebe so izraziti tipi našega kmeta. Jezik je jedrat, krasen, pravo gorenjsko narečje.

Igralci so igrali izvrstno brez izjeme. Kdor ni specialista, sploh ni opazil malenkostnih pogrškov posameznih igralcev. Gospa Juvanová je bila resnična gorenjska Micka, ki se je popolnoma uživala v svojo vlogo. Gregorinová Janez pa pravi kranjski kmečki fant z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi. G. Nučič je igral izvrstno, čeprav malo po svoje, trma-stega Marka. Ravnotako g. Bratina Mejača. Sicer sta pa oba soseda splošno brez potrebe preveč kričala. Gospa Bukšeková je bila zmerana in naravna Mina. Gdč. Rakarjeva je dosti simpatična Liza. Rasbergerjev Primož je bil vkljub svoji ne preveč hvaležni vlogi prikupljiv starček. Gdč. Vera Danilová se je prikupila vsem v kratki vlogi vihrave in živahne dekle Alene. Prekova snubač Boltežar je bil imeniten hribovec, dobro maskiran in dosleden v svojih nastopih. Gosp. Ločnik-Drnolec je bil pravi kmečki intrigant, zaveden svojih dejanj v dosego svojega cilja. G. Novak kot Tomažin je igral dobro. Sosedova otroka sta bila dobro naučena.

Občinstvo je bilo z igro in z igralci zelo zadovoljno. Prvi reprizi „Verige“ bodo sledile gotovo še mnogoštevilne v našem dramskem gledišču. Po odrih na deželi pa bo „Veriga“ brezdvomno žela največje uspehe in uplivala blažilno s svojo moralno tendenco na razprtje trmastih sosedov.

—r—

Kulturni pregled.

kl Dva znamenita simfonična koncerta v Ljubljani! Popolni orkester Srbske Kraljeve Garde iz Beograda (62 izvrstnih glazbenikov) bo v Ljubljani v pondeljek v veliki dvorani hotela „Union“. Vstopnice za oba koncerta se prično prodajati danes v trafiki v Prešernovi ulici 54. Spored bo prvovrsten! Slovenci, pristrčno vsprejmimo naše najljubše brate!

Prosimo, ko vpošljete denar na naše upravnništvo, zapišite zadaj na odrezku namen pošiljatelj, za kaj je. N. pr. naročnina za Jugoslavijo, za kakšno in katero knjigo ali za kak doberdelni namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

Drobne vesti.

dr. Kakor poročajo iz Pečuha, so bile v Pečuhu, Mohaču in okolici velike skupščine, na katerih so zahtevali, da morajo tamošnji kraji pripasti kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Italijanski park „Umbria“ je na vožnji iz Benetk v Tripolis pri Bori naletel na mino. Na krovu je bilo 2000 vojakov. 80 vojakov in mornarjev se pogreša. — Nemško-avstrijski državni tajnik za finance dr. Schumpeter je v narodni skupščini poročal, da znaša primanjkljaj Nemške Avstrije za leto 1919. 2400 milijonov. V tej svoti pa še n so všteti izdatki za zvišanje cen, državni prispevek k cenam za moko in kruh, akcija za znižanje cen oblek, invalidna akcija, koncesije železničarjem itd. Lahko smo veseli, je rekel državni tajnik, če bo znašal končni primanjkljaj 5 do 6 milijard. Pa se še najdejo med nami brumne duše, ki bi želele priti pod Nemško Avstrijo, da bi pomagali plačevati nemške primanjkljaje in dolgove. — V Trogiru v Dalmaciji so osnovali jugoslovansko delavsko zadrugo, kateri je pristopilo do sedaj 136 članov z 800 rodbinskimi člani. — Po raznih dalmatinskih mestih uganjajo Italijani vedno hujša nasilstva nad Hrvati. — Poljski ministrski svet je proglasil za vso kongresno Poljsko obsedno stanje za dobo treh mesecev. — Vesti, da misli ententa zasesti Ogrsko, se ne potrjujejo. Vzdržali bodo samo blokado proti Ogrski in jo izločili od mirovne konference. — Splošna stavka v Stuttgartu je ponehala. Tudi v Frankfurtu ob Meni vlada mir. — Monakovski listi poročajo, da namerava bavarska vlada skleniti zvezo z vlado boljševikov. — V ruhrskem področju stavka 190.000 delavcev. — Večerna izdaja „Prava Lida“ z dne 2. t. m. poroča: Kakor doznavamo, je dobilo ministrsko predsedništvo iz Pariza brezlično brzojavko, da se bodo prihodnje dni objavile natančne meje čehoslovaške republike, katere so se včeraj v Parizu končno določile. — Ententa je razglasila, da je trgovina z Nemško Avstrijo zopet prosta.

Gospodarstvo.

g Hrvatje in Slovenci O zaplenbi kož v zagrebški tovarni usnja in drugo. „Jugoslovanski ekonomik“ piše: Ljubljani-ki listi prinašajo zadnje dneвне vesti, da so v zagrebški tovarni usnja zaplenili večjo množino kož. Ta vest je prešla šele sedaj v ljubljanske liste, dočim se v vsem ne gre za nikake nove zaplenbe, temveč se gre za kože, ki so bile zaplenjene v imenovani tovarnici že pred kakimi 6 tedni. Zahtevati od belgrajske vlade, da zapleni ono, kar je že zaplenjeno, tega mi ne razumemo. Ako bo teh kož toliko, da se bo mogla pokriti potrebščina za celo državo SHS gotovo tudi Slovenci ne ostanejo praznih rok. Dosedaj je vedno veljalo načelo, da se ima zaplenjeno blago uporabiti v prvi vrsti za pokritje domačih potreb, a ostanek se mora dati tja, kjer je večja potreba. Kolikor znano pri tej delitvi tudi Slovenci ne ostanejo praznih rok. Samo zahtevamo, a ne preko Belgrada, nego naravnost od njih, da tudi oni nas ne pozabijo, kakor se je to dogodilo parkrat. Mi z brati Slovenci od srca radi tudi delimo, a ne samo, da jih kontingentiramo, toda zahtevamo bratsko vzajemnost in slogo. Te dni smo čuli nekaj Slovencev, ki so nas Hrvaté psovali, da smo nesposobni za vsako delo, a kot dokaz jim je služil nered na železnicah. Ali so res Hrvatje krivi neredu na železnicah? Ali ni na naših progah preko polovice nameščencev iz Ogrske? Mi se veselimo, ako bodo Slovenci uvedli red v naše vrste. Prosimo torej nekoliko več zanesljivosti.

* * *

Tem izvajanjem nasproti bi pripomnili sledeče: H tro po prevratu so slovenski železničarji ponudili, naj Hrvatje, ki se žele posvetiti železniški službi, pridejo na razne slovenske postaje prakticirati, da jih slovenski železničarji uvedejo v službo. Do danes

po petih mesecih pa se ni odzval še noben Hrvat. Bržkone jim brani njih oholost in nadutost, s katero gledajo Hrvatje na nas Slovence od zgoraj dol, da bi se od nas kaj učili. Zato so si zbrali za svoje učitelje rajši Madžare, nego Slovence. Sicer je pa najboljši dokaz za razpoloženje, ki vlada v izvestnih hrvatskih krogih proti Slovincem, insult, s katerim je odgovoril odlični Hrvat za predlog dr. Trillerja, da zasedemo s svojimi zanesljivim osebjem železnice do Zemuna: Vi Slovenci bi hoteli zasesti naše železnice, da boste lažje tihotapili blago v Nemško Avstrijo. Med tem pa, ko nas Hrvati na tak način insultirajo, da puščajo mirno, da gospodarijo na njih železnicah Madžari, da tihotapijo na debelo in uničujejo njih že ezniški material. Brata nočejo za brata a zato imajo še nadalje tujca za gospodarja. Sicer pa, da se razumemo: Ne mislimo očitati Hrvatom v obče, da so sovražni nam Slovincem. To so le gotovi elementi, ki jim je žal po lepim starih časih. Da je temu res tako, dokazuje „Sisački Glasnik“, ki opisuje odhod večjega števila madžarskih železniških uradnikov iz Siska dne 26. marca t. l. ter dostavlja: Kadar pošlje ravnateljstvo južne železnice v Sisek kakega slovenskega železničarja, se vzdigne vik in krik. A kdo je dvigal ta vik in krik? Nihče drugi, kakor oni, ki so 26. marca odšli iz Siska. Priporočamo ravnateljstvu južne, kakor državne železnice, da odpravi še ostale prekodravske brate, ker, dokler bodo oni v Jugoslaviji, ne bo miru in bo vedno hujškanje proti državi SHS, ker jim — takorekoč — vrag ne da miru, a je tudi umljivo, ker so preje bili neopravičeni gospodarji, a mi Hrvati sužnji, s katerimi so delali kar so hoteli. — Žal samo, da take pametne besede le redkokdaj srečujemo v hrvatskih listih, ki seveda za take stvari nimajo prostora!

g Čehoslovaško posojilo v Ameriki. LDU Praga, 3. aprila. (ČTU) „Narodni Listy“ poročajo: Kakor smo

doznali iz tukajšnjih finančnih krogov, se snuje sindikat tukajšnjih bank, ki bo v Ameriki najel posojilo 25 milij. dolarjev. Ta vsota se porabi za nakup sirovin za čehoslovaško industrijo.

g Kurzi češke krone. LDU Praga, 3. aprila. (ČTU) „Narodni Listy“ pišejo: V Curihu notira deviza za Prago 25 50, na Dunaj pa 18 50 frankov, tako da znaša agio sedaj 37.87%.

g Se vedno korespondirajo nemški. „Narodna politika“ piše: Dasi je izšla naredba ministrstva, da se morajo v notranjosti SHS voditi knjige in dopisovati v narodnem jeziku, so vendar še ljudje, ki so gluh za to naredbo. Naša čifotarija, (ki je postala le navidezno jugoslovanska) dopisuje v trgovskem, bančnem in industrijskem prometu „Echt deutsch“. Tako postopanje teh nenarodnih elementov homo v bodoče javno žigosali.

Razno.

r Knezova pamet. V neki fantastni kneževini stopi nekega lepega jutra vladar med svoje verne ter jim reče:

„Dragi moji! Minulo noč sem napravil svojo oporoko. Vse svoje dvore, vsa svoja dobra zapuščam svojim sinovom, vse svoje zlate in dragocenosti svojim ministrom, samo se še nisem odločil, komu naj zapustim svojo pamet.

Nato zakliče neki mladi plemič: „Knez, ako hočeš biti milostljiv, zapusti jo, meni.“

Vladar se obrne k mladeniču ter mu reče:

„S čim opravičuješ svojo zahtevo?“

„Knez,“ odgovori mladenič odkrito, globoko se priklonivši, „živel sem kot tepec in želim tudi umreti kot tepec.“

Slovenci, Jugoslovani! Nabirajte za jugoslovanski obrambni sklad!

Najnovejše vesti.

O nasilstvu in divjaštvu nemškega vojaštva.

Ljubljana, 3. aprila. Iz Velikovskega okraja je Ljubljanski doisni urad od povsem verodostojne osebe prejel obširnejši dopis, iz katerega posnema: V Grebinju so nemški vojaki hoteli posiliti natakario gostilne pri P., pa se je dekletu posrečilo ubežati. Vsled razburjenja, ki so ga nemški pohotniki povzročili s svojim divjanjem in robačenjem, je gostilničar zbolel, da je moral svojo krcmo zapreti. Ker se jim je namera izjalovila, so vojaki odšli v gostilno pri K. in tam silili v dekle. Ko jim je tudi ta srečno ubežala, so za njo streljali. V Grebinskem Kloštru so že poprej oropani mali posestniki siloma vzeli poslednjo svinjo. V vovberskih gorah je neka nemška straža kmeta, kateremu je bila pokradla meso, prisilila držati vrečo, v katero je spravljala, kar je bila pri njem nakradla. Njegovo ženo so, čeprav je noseča, posilili. Baron Hellerdorfove gozdove so nemški vojaki in posestniki že vse med seboj razdelili in jih že izsekavajo ter odvažajo les. Prebivalcem jemljejo živež nasiloma. Če se jim kdo upira, mu prete, da mu bodo vse požgali ter vse postrelili.

Boljševiki mislijo napasti zapadno Evropo.

LDU Stockholm, 3. aprila. (ČTU) Oficijelni organ ruske vlade svetov, „Pravda“ poroča: Rdeča armada bo svoje delovanje prid svetovne republike začela spomladi. Poveljevala ji bosta generala Gutor in Iskrijsky. Boljševiška armada, močna 750.000 mož, bo koncentrično učinkovala proti Češki, Slovaški, Nemški Avstriji, Poljski in Zahodni Prusiji, v to svrhu pripravljajo komunistični agitatorji. Na povelje Trockega so veleruski komunisti baje že podvojili svoje delovanje, da si nabavijo povoljne množine vojnega

materijala. „Times“ dopolnjuje to vest v toliko, da je na inicijativo Trockega moskavski glavni izvršni odtok naložil rdečemu generalnemu štabu, sestaviti neke vrste napadalne čete 150.000 mož, ki naj bi prevzele vodstvo operacij koncem meseca aprila ali začetkom maja.

Nemška narodna skupščina je sklenila, da se izžene Habsburžane, konfiscira njih premoženje in odpravi plemstvo.

LDU Dunaj, 3. marca. (DKU) Narodna skupščina. Sprejeti so bili nastopni zakonski načrti: Zakon za varstvo pekarske obrti, zakon o preiskbi vojnih ujetnikov in civilnih internirancev, zakon o izgonu iz dežele in prevzetju premoženja habsburške rodbine. Slednji zakon je bil sprejet. Na predlog poročevalca dr. Schacherla je bil sprejet v drugem in tretjem branju zakon glede odprave eksteritorialnosti, ki ni osnovana v narodnem pravu. — Predlog poslanca Clesina o odpravi plemstva je bil sprejet v drugem in tretjem branju. Istotako tudi predlog o odpravi smrtne kazni in predlog o prenosu poslov bivšega državnega sodnega sveta na nemško-avstrijski ustavni sodni svet in predlog o pomiloščenju vojnih ujetnikov in civilnih internirancev. — Prihodnja seja jutri ob 3. popoldne.

General Segre ne bo določal meje.

LDU Coltano, 3. aprila. (Brezzično.) Vest, katero so razširile „Baseler Nachrichten“ in ki pravi, da ima general Segre od vojnega sveta v Parizu naročilo, določiti meje med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo, je popolnoma neresnična.

Narodno veče za Reko proti dr. Laginji.

Reka, 3. aprila. (Izv. por.) Narodno veče za Reko in Sušak je spre-

jelo na svoji zadnji seji resolucijo v kateri obžaluje, da je dr. Laginja kot istrski rojak, ki bi moral tembolj občutiti nevarnost v kateri se nahajajo obmejni Jugoslovani, vzel v zaščito narodnega veleizdajalca Radića.

Uvrstitev avstrijsko-nemških komunističnih vojakov v ogrsko rdečo armado.

LDU Dunaj, 3. marca. (DKU.) Kakor poročajo večerni listi, je prišlo večeraj 1700 komunističnih vojakov v Bruck ob Litvi, odkoder se odpeljejo v Sopronj, kjer se kot nemško-avstr. polk uvrste v ogrsko rdečo armado.

Weiser izpuščen iz zapora.

Zagreb, 3. aprila. (Izv. por.) Vojaška oblast je izpustila iz zapora trgovca Weiserja, ki je bil aretiran radi hujškanja na shodu trgovcev v Zagrebu.

Mezdno gibanje med nastavljenici električne železnice v Zagrebu.

Zagreb, 3. aprila. (Izv. por.) Kakor poročajo listi, se je začelo tudi med nastavljenici mestne električne železnice gibanje za izboljšanje plač. Nastavljenici zahtevajo predvsem reguliranje plač in zmanjšanje delavnega časa.

„Pravda“ o rekonstrukciji kabineta.

Belgrad, 3. aprila. (Izv. por.) „Pravda“ piše v uvodniku o rekonstrukciji kabineta. Med drugim omenja tudi novega ministra Gostinčarja in izraža nado, da bo kot znani organizator slovenskih delavcev gotovo na pravem mestu.

Pogorela tovarna pohištva.

Osijek, 3. aprila. (Izv. por.) Tu je pogorela velika tovarna za pleteno pohištvo. Škode je okoli 300 do 400 tisoč kren.

Demobilizacija naše armade.

Belgrad, 3. aprila. (Izv. por.) „Pravda“ javlja, da pošlje vlada na dopust vse vojake od 38. do 48. leta.

Upokojitve.

Zagreb, 3. aprila. (Izv. por.) Današnji uradni list prinaša vest o upokojitvi poverjenika za prosveto. V pokoj stopi tudi predsednik sedmorice dr. Posilović.

Belgijski kralj v Parizu.

Pariz, 3. aprila. (Izv. por.) Belgijski kralj je došel v zrakoplovu v Pariz, kjer ostane več časa.

Vrnitev dvorne knjižnice v Belgrad.

Belgrad, 3. aprila. (Izv. por.) Srbsko dvorno knjižnico, katero so odnesli Avstrijci na Dunaj, so prepekljali nazaj v Belgrad.

Veleposestniki zahtevajo, da sami parcelirajo svojo zemljo.

Belgrad, 2. aprila. (Izv. por.) Semkaj je dospelo odposlanstvo veleposestnikov, ki so obiskali ministrskega predsednika ter nekatere ministre in zaprosilo, da se jim dovoli, da sami parcelirajo svojo zemljo.

Padanje kronskega kurza.

LDU Dunaj, (ČTU) Padec kronskega kurza v Curihu, in sicer dunajske devize, se je večeraj nadaljeval. Vrednost je padla od 18,5 franka na 17,75 franka. Istočasno pa je tudi praška deviza izdatno padla, in sicer za 3,5 franka na 22 frankov. Berlinska deviza je padla za 1,25 franka. Med ententnimi kurzi kaže največje nazadovanje italijanska deviza ki je padla od 66 na 64,5 franka.

Pogajanja med bosanskimi Srbi in srbskimi radikali.

Sarajevo, 3. aprila. (Izv. por.) Grupa akoli „Srpske Riječi“ je poslala v Belgrad pr. Vukanovića in dr. Nikolinčiča, da se pogajata s srbijanskimi radikali.

Važna italijanska izjava o Trstu.

LDU Coltano, 3. aprila. (Brez-zično.) „Agenzia Radio“ brzojavlja iz Trsta: Tukaj se pojavlja želja, da se čimprej obnovi trgovski promet z Nemško Avstrijo, Jugoslavijo in Čehoslovaško, kajti Trst se smatra za naravno luko vseh teh držav.

Italijanske zahteve.

LDU Coltano, 3. aprila. (Brez-zično.) „Popolo“ prinaša pod naslovom „Pravica“, uvoden članek, v katerem pravi, z ozirom na predstoječo razpravo o italijanskih teritorialnih zahtevah, da mora Zader brezpogojno pripasti Italiji. Zahteva nadalje, da se nevtralizira dalmatinska obala in da zasede Italija zunanje dalmatinske otoke. Italijanskim manjšinam nekaterih obrežnih mest se mora zagotoviti vsa svoboščina in nemoten kulturni razvoj. O pripadnosti Reke Italiji sploh ne pripušča razpravljanja. Naj sklene konferenca kakorkoli hoče, Italijani ostanejo neomajani v svojih zahtevah, zlasti glede Reke.

Italijansko preobračanje resnice.

PDU Coltano, 3. aprila. (Brez-zično.) Rimski listi utemeljujejo italijansko zahtevo po Splitu z Wilsonovimi načeli. Kakor se poroča, je bil član ameriške delegacije poslan v Split, da prouči tamošnje narodnostne razmere in da poroča potem Wilsonu o svojih vtisih. Neki list pristavlja k tej vesti, da bi se to moralo zgoditi že prej, vendar upa, da bo imel ameriški delegat priliko uvideti, da bi nepriznanje Splita Italiji pomenilo ogrožanje italijanskih mej. Wilson želi, pravi list dalje, da se vprašanja italijanskih mej reši na podstavi narodnosti. Split je popolnoma italijansko mesto! Ako bi torej pripadlo hrvatskim nasilnikom(?), bi to pomenilo zanižanje Wilsonovih načel.

Vesti o odstopu dr. Korošca ne-utemeljene.

Zagreb, 3. aprila. (Izv. por.) Današnji jutranji „Obzor“ je prinesel iz Beograda vest, da je ministrski podpredsednik dr. Anton Korošec odstopil. Ostali listi so ponatisnili to vest ter jo komentirali na najrazličnejše načine. Splošno so zatrjevali listi, da je bil dr. Korošec do zadnjega za sodelovanje s socialisti ter je odstopil, ker ostali člani kabineta niso pristali na njegove zahteve. Kakor je izvedel Vaš poročevalec iz merodajnega vira, so vse vesti o odstopu dr. Korošca neutemeljene. Dr. Korošec se je nasprotno lotil z vso vnemo svojega novega dela v ministru za prehrano in ne misli vreči puške v koruzo, še predno je začel delati.

Plača ljudskih poverjenikov v Nemški Avstriji.

LDU Dunaj, 3. marca. (ČTU) Ustajni odsek je določil nastopne mesečne prejemke za ljudske poverjenike: Državni kancelar 3000 K, podkancelar 2500 K, tajniki po 2000 K, podtajniki po 1500 K.

Staro prijateljstvo se obnavlja.

LDU Curih, 3. aprila. (ČTU) Iz Rima se poroča: V listih objavljena vest, da je dunajska vlada zaprosila v Rimu, da se dovolijo Nem. Avstriji v tržaški luki udobnosti, ki jih nudi prosta luka, je vzbudila v rimskih političnih krogih mnogo zanimanja in razpravljanja. Kakor doznajajo rimski listi, si je vlada začasno pridržala odgovor na to prošnjo. V splošnem so vladni krogi ugodni rešitvi omenjeni prošnji naklonjeni in menijo, da bo italijanska vlada, ki želi v bodočnosti dobrih odnosov z Nemško Avstrijo,

ugogila prošnji dunajske vlade, in sicer z gotovimi pogoji, ki pa bodo le formalnega značaja. Trdi se, da v gorenji zadevi v zmislu želja dunajske vlade poseduje tudi šef dunajske italijanske misije, general Segre.

Nemške laži o Jugoslaviji.

LDU Coltano, 3. aprila. (Brez-zično.) „Grazer Tagblatt“ javlja, da morajo podaniki Nemške Avstrije, ki se žele izseliti, prositi potem jugoslovanskih oblasti posebno dovoljenje ministrstva v Belgradu. Namen teh umetnih zaprek je, ločiti kolikor mogoče v Jugoslaviji bivajoče Nemce od njihovih rojakov v Nemški Avstriji. (Op. uredn. Mi bi samo želeli če se vsi Nemci čimprej izsele ne da bi jim delali zapreke.)

Kriza v starčevičanskem klubu.

Zagreb, 3. aprila. (Izv. poročilo.) Kakor smo že javili, je dr. Angjelinović izstopil iz „Narodnega kluba“, ker ne odobrava državi nevarno taktiko tega kluba. Kakor je pričakovati, izstopijo iz „Narodnega kluba“ tudi še nekateri drugi člani. Mnogo začudenja pa vzbuja v vseh poštenih narodnih krogih, kako moreta slediti odlična voditelja istrskih Hrvatov in Slovencev Spinčić in dr. Laginja pogubno politiko starčevičanskega kluba. Starčevičanstvo se je danes preživelo in stranka nima več nikake pravice do obstoja. Zato pričakujejo vsi tukajšnji gori navedeni politični krogi z veliko napetostjo, kdaj se Spinčić in Laginja otrese pogubnih vezi starčevičanstva.

Madžarska komunistična vlada demisionirala.

Zagreb, 4. aprila, ob pol 2. zj. (Izv. por.) Iz Beograda javljajo, da so dospete tja vesti, da je madžarska komunistična vlada danes demisionirala. Sestavila se je nova vlada, v kateri imajo večino zopet meščanske stranke. Kot zastopnik je ostal v vladi Bela Kun. Nova vlada je sprejela vse zahteve entente zlasti novo demarkacijsko črto.

Narodno predstavništvo.

Belgrad, 3. aprila. (Izv. por.) V svoji današnji seji, je razpravljalo Narodno predstavništvo o vloženi interpelaciji poslanca Pestotnika, ki je utemljeval svojo interpelacijo s škandaloznimi prometnimi razmerami na Zagreb-Belgrad. Odgovarjal mu je v dolgem podrobnem govoru minister Vulovčić, ki je navajal vse težkoče na omenjeni progji. Poslanec Ribnikar je vložil zakonsko predlogo, ki uvaja težke kazni za tihotapstvo z živili, obleko itd.

Poslanec Kristan je interpeliral žel. ministra radi neumestnega nastopanja vojaških oblasti na železnicah. Komisiji za stvarno demobilizacijo bi priporočili, da se pobriga za razno blago, ki leži po vseh cestah Gorenjske, Notranjske in Dolenjske. Tu so neštivilne kuhinje, od katerih je vsaka vredna 4000 kron, neštivilni avtomobili, cele baterije in druge stvari. To so milijonske vrednosti, ki tvorijo mnogo hvaležnejše polje za delovanje, nego lov za malenkostmi in šikaniranje sicer poštenih ljudi, ki so tekom pr-vrata prišli na eden ali drugi način do kakega malenkostnega demobilizacijskega blaga.

Aprovizacija.

a Iz seje mestnega apro. odseka z dne 2. aprila je poročati: Krušne moke še vedno primanjkuje. Z največjo težavo je peka kruha zagotovljena še do prihodnje nedelje. Aprovizacija izpopolni svojo ubožno akcijo in bo poleg mesa razdeljevala tudi kruh in moko po znižanih cenah. Razdelitni načrti se pravočasno objavijo. Za velikonočne praznike razdeli aprovizacija po 1 kilogram bele moke za osebo. Pekovska zadruga se pritožuje, da postopanje aprovizacije z nekaterimi peki ni v redu. Pritožbe so popolnoma neupravičene. Pekom v mestni pekarni se zvišajo plače.

a Čebula se dobi pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Stranka dobi na osebo 3 kilograme čebule, ki stane 2 kroni. — Stranke VII. okraja, v soboto, 5. aprila dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 300, od 9. do 10. štev. 331 do 650, od 10. do 11. štev. 661 do konca. V soboto, 5. aprila, popoldne stranke VIII. okraja od 2. do 4., IX. okraj od 4. do 5.

a Meso na rdeče izkaznice B se deli v cerki sv. Jožefa, v soboto 5. aprila dopoldne od 8. do pol 9. štev. 1 do 200, od pol 9. do 9. štev. 201 do 400, od 9. do pol 10. štev. 401 do 600, od pol 10. do 10. štev. 601 do 800, od 10. do pol 11. štev. 801 do 1000, od pol 11. do 11. štev. 1001 do 1200, popoldne od 1. do pol 2. štev. 1201 do 1400, od pol 2. do 2. štev. 1401 do 1600, od 2. do pol 3. štev. 1601 do 1800, od pol 3. do 3. štev. 1801 do 2000, od 3. do pol 4. štev. štev. 2001 do 2200, od pol 4. do 4. štev. 2201 do 2400, od 4. do pol 5. štev. 2401 do konca.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Proda se:

Vsem ženinam in nevestam priporočam da se pri nakupu pohištva oglasite v zalogi pohištva, Vido Bratovž v Ljubljani, Marije Terezije cesta 13 (Kolizej) in Stari trg 4. 19

Gosposka poletna hiša na malem, prijaznem gričku, tik cerkve, obstoječa iz prav dobro obanjenega posloplja, potem okoli 9 oralov zemlje, t. j. vrt, njiva, travnik, gozd in 6 oralov akacij, se proda za 40.000 K. Vpraša se v podružnici upravnštva „Jugoslavije“ v Celju, Nova ulica 14. 154 3-1

Proda se preproga za steno (Wandschoner) ter nekaj blaga za zastore. Naslov v upravnštvu. 151 2-1

Register-blagajna dobro ohranjena, skoro nova, se proda. Naslov pove upravnštvo. 149

6000 kosov strešne opeke je na prodaj. Janez Jenko, posestnik na Javorniku 59, Gorenjsko. 144

Večje kmetско posestvo na Dolenjskem se da v najem ali proda. Vprašanja pod „Kmetско posestvo“ postno ležeče, Ljubljana. 138 3-1

Proda se nova balančna tehtnica za 10 kg s kompletnimi uteži. Kje, pove upravnštvo. 136 3-1

Par konj, lepih, domačih (ne vojaških), stara 4, konj pa 5 let, oba rujava, 15 in četrt pesti visoka, brez napake, posebno hitra, mirna in ne plašljiva. Cena 12.000 K. Konja se lahko vidi v nedeljo 6. t. m. ob 10. dopoldne v Ljubljani pri „Figovcu“. 155

Kupi se:

Pisarniška oprava se kupi. Ponudbe na upravo lista.

Pisalno mizo kupim. Ponudbe na upravnštvo.

Vila enostanovanjska ali mala hiša z vrtno tik ali blizu Ljubljane se kupi. Ponudbe pod „Mala“ na upravo. 150 2-2

Hišo v sredini mesta kupim. Naslov pri upravnštvo. 145

Kupim opravil za špecerijsko trgovino. Ponudbe pod „I. B. Špecerija“ na upravnštvo. 141 5-1

Službe:

Kot učenka bi vstopila v špecerijsko trgovino, najraje na deželi. Ponudbe pod „Učenka“ na upravnštvo. 148

Iščem samostojen predelavec, zmožen prirezovanje gornjih delov čreviljev. Ponudbe na Jos. Halužana v Križevcih. 134 2-1

Iščem dobro idočo gostilno, večjo restavracijo ali kavarno v najem. Ponudbe pod „Začetnik“. 77

Sprejemem 4 mizarske pomočnike. Reflektira se na boljše moči. Ponudbe se naj pošljejo pod F. V. Breg št. 17, Celje. 142 4-1

Samostojno knjigovodkinjo se sprejme za restavracijo. Kje, se poišče v upravn. lista. 147 3-1

Naročajte „Kurenta“

ki je edini slovenski in brez dvoma najboljši jugoslovanski satirično-humoristični list. Prinaša humoreske naših najboljših pisateljev ter je bogato opremljen z risbami in karikaturami prvovrstnih slovenskih umetnikov. „Kurent“ izhaja dvakrat na mesec ter stane za celo leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K.

Naroča se v upravnštvo „Kurenta“ v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Razno:

Meblirano sobo iščem s 15. aprilom v Ljubljani. Ponudbe pod „Visokošolec-uradnik“ na upravništvo.

100 kron nagrada dam onemu, ki mi preskrbi za tri osebe stanovanje, dve sobi in kuhinja, za takoj ali do 1. junija. Več se izve v Florijanski ulici 16, pritičje. 152

U Ljubljano putujočem sl. občinstvu se preporuča Restavracija u Prešernovoj ulici 9.

„Narodna knjižnica“.

Snopič 1 in 2.

Valentina Vodnika izbrani spisi.

Cena 3 krone.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina

Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

Živo apno, portland-cement, zidno in strešno

opeko (vse v celih vagonih)

fini mizarski lim

(od 100 kg višje) ponuja 770 1

Valentin Urbančič, Ljubljana
Bleiweisova cesta 18 (nasproti liceju).

Najlepše darilo mladini
je povest slovenskega
dečka iz sedanje vojne

„Dore.“

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je 3-50 K. Dobiva se v knjigarnah in v Zvezni tiskarni v Ljubljani, Marijin trg 8.

Pozor trgovci!

Imam večje množino ročnih torble (cekarjev) iz lepih slomnatih kit, lepo in močno delane in barvane, vsakovrstne velikosti; razpošiljam na drobno in debelo po primernih cenah. 839 2-1

FRANC PERC

Domžale 81.

Zbirko zanimivih povesti
in novel z Gorenjskega
obsega knjiga:

„Šopek Samotarke.“

Spisala znana povsod priljubljena ljudska pesnica in pisateljica Manica Komanova.

Založila in izdala

„Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.
Cena vezani knjigi K 4-60, broširani K3-20.

Prazne vreče in suhe gobe

kupuje vedno in vsako množino ter plačuje najbolje 843

Firma J. Kušlan
Kranj (Gorenjsko).

Trte naprodaj,

cepljene na Rip portalis, različnih kakovosti, prve in druge. — Cena trtam 1. vrste 2 K, II. vrste 1 K. — Zglasiti se je osebno ali pismeno, dokler je še kaj zaloge pri posestniku (trtnarju) 887 10-1

Franc Horvat

Mostje, pošta Juršinci, Ptuj.

Hiša

v Trstu

trgovska ali privatna, eventuel. tudi stavbišče se kupi.

Obvezne pismene ponudbe na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 877 2-1

Železokonstrukcijska delavnica

elektrarna Fala na Dravi
prevzema

dobavo in montažo železnih nadtalnih stavb, konstrukcij za zajezilne naprave, napeljevalne drogeve itd. 888 10-1

Posestvo v bližini Celja

obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, kozolca, obsejanih njiv, nekaj gozda i. t. d. se z premičninami event. tudi z živino po ceni proda. Pojasnila daje: R. P. v Celju, 2-1 Glavni trg 4, I. nadstr. 867

Hotel Balkan

CELJE

priporoča dobro kuhinjo,
dobro vino in dnevno
sveže pivo.

Lepe sobe za tujce.

MILAN LAUŠ, Belovar

prodaja

moko, pšenico,
krompir, koruzo

na drobno in debelo.

Pošilja tudi lahko v manjših množinah po pošti. 870

VINO

staro in novo, 860 1

slivovko, rum i. t. d.,
nudim po najnižjih cenah.

Kupujem

suhe gobe, dobre vreče in želod.
M. Rant, Kranj.

VINO

belo in črno (rdeče), najboljše hrvaške in štajerske provenijence kupuje in prodaja po zmernih cenah na veliko tvrdka Penič, Müller in dr., Zagreb, Frankopanska ul. št. 12. 866 5-1

Vizitnice

lične in po nizkih cenah priporoča

Zvezna tiskarna

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

VINO.

„BALKAN“

trgovska spedijska in komisijska delniška družba

856 2-1 ima v zalogi

več vagonov prvovrstnega belega vina, močnega

ca. 7% iz okolice Križevca, Mo-slavina, Sv. Ivan Zelina in Kašina po K 7- za liter, pri večjih odjemih popust!

VINO

belo, letnik 1918, 70 močno K 6-50 za liter,
rudeče > 1918, 80 > K 7-60 >
temnorudeče 1917, 9-80 > K 9- >
iz kleti v Šiški odnosno kolodvor Ljubljana. — Trgovina vina Milko Jesih, Ljubljana, Florijanska ulica št. 36. 858 6-1

IVAN JAX in sin, Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

:: Šivalni stroji in stroji za pletenje. ::

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Liacu. — Ustanovljena leta 1867. — Vezanje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji Adler.

Kolesa iz prvih tovarn — Dürrkopp, — Styria, — Waffearad.

Ceniki zastoj in franko. 784

Za veliko podjetje v Ljubljani
se sprejmeta

dve izobraženi, zanesljivi pisarniški moči.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja pod „Stalno mesto“, Ljubljana, poštni predal 74. 375

30 gozdnih delavcev za Bosno

se takoj sprejme.

Plača 24 K dnevno. — Meka, slanina in druga živila se dobijo po maksimalnih cenah v lastni aprovizaciji.

Vpraša se pri Dalmatincu v Celju, Glavni trg št. 8 pri gosp. Eriku od 8.—12. dopoldne in od 2.—7. popoldne. 876 2-1

Iz Amerike došli

barvni trakovi za pisalne stroje, 11, 13 in 35 mm, kopirni in nekopirni. Dobijo se pri tvrdki

FRANC BAR

v Ljubljani, Frančevo nabrežje št. 5

katera ima v za-pisalne stroje: Remington-Sholes, logi tudi sledeče Underwood, s širokim vozom, Ideal B, najnovejši model, Royal, Stoewer-Rek ord, Kappel, popotni pisalni stroj Erika z ročno torbico ter vse druge strojne potrebščine. 874 3-1

Popravila pisalnih in računskih strojev vseh sistemov.